

Tilsyn med forsøpling i BIR kommunene

Ulsteinvik 04.04.2019

1. Etablering av interkommunalt samarbeid om tilsyn med forsøpling
2. Kartlegging av ulovlig avfallshåndtering
3. Våre erfaringer
4. Informasjonsarbeid

Bakgrunn

Kommuner får delegert mange oppgaver innen forurensningsområdet. Blant annet har kommunene kontroll/tilsyn med:

- ulovlige deponi
- ulovlig avfallsbrenning
- bygg/riveavfall
- bakkeplanering
- forurenset grunn

Bakgrunn

Avfallsplan for BIR 2004-08 og 2010-15 omhandler temaet:
delegerte oppgaver til kommunene

2004-08:

«Kommunane skal nytte BIR-samarbeidet til samordning av lokale forvaltningsoppgaver innen avfall. Med stadig aukande delegering av forvaltningsansvar vert dette eit stadig større behov»

2010-15:

«BIR skal utrede hvordan en kan tilby assistanse til kommuner som ønsker hjelp til ulike forvaltningsoppgaver innenfor forurensningsområdet»

Bakgrunn

- BIR engasjerte KPMG:
 - lede prosjektet
 - forankre prosessen med eierkommuner
 - kartlegge kommunenes ønsker og behov
 - utrede ulike former for interkommunalt samarbeid
 - utarbeide sluttrapport

Bakgrunn

Prosjektgruppen anbefalte at BIRs eierkommuner prioriterer å samarbeide om en av følgende oppgaver (i prioritert rekkefølge):

- Forsøpling
- Næringsavfall (fra mindre virksomheter, institusjoner)

Bakgrunn

I slutten av 2014 inngikk BIR formelle avtaler med de deltagende kommunene om interkommunalt samarbeid om tilsyn med forsøpling.

Bakgrunn

Ifølge avtalene og med hjemmel i forurensningsloven § 83 fikk BIR delegert myndighet fra eierkommunene til å utføre administrative oppgaver knyttet til tilsyn med og kartlegging av forsøpling i kommunene, samt administrative oppgaver med opprydding i saker om forsøpling.

Kommunene må:

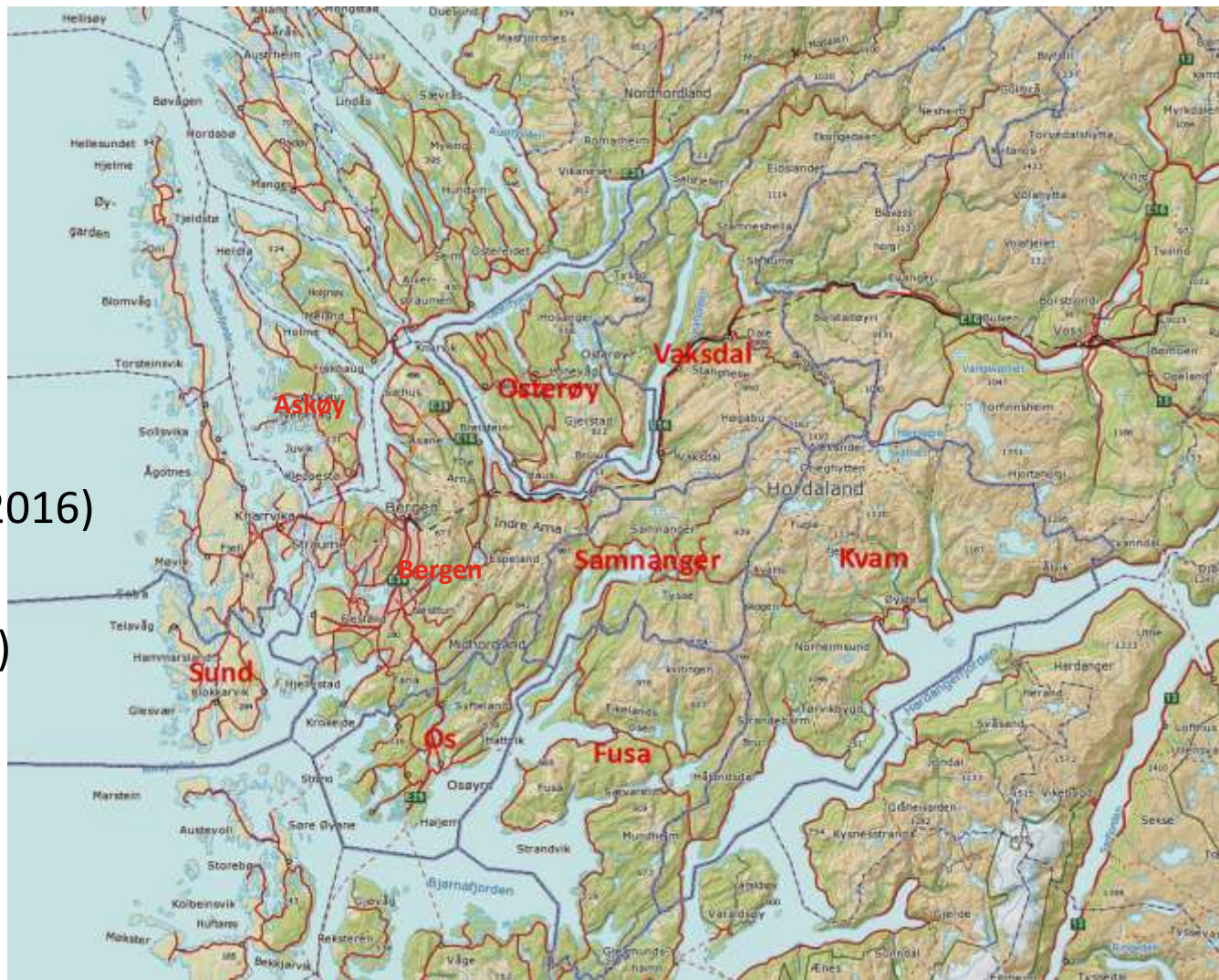
- betale et vederlag – ikke kostnadsdekning over renovasjonsgebyret. Fra 1. januar 2017 ble det vederlagsfritt da bedriftsforsamlingen besluttet at kostnader dekkes av BIR og tas av overskuddet fra næringsvirksomheten i BIR-konsernet.
- behandle klager

Bakgrunn

Kommuner som har inngått avtale med BIR:

- Fusa
- Kvam
- Os
- Osterøy
- Sund
- Vaksdal
- Samnanger (fra 2016)
- Askøy (fra 2017)
- Bergen (fra 2018)

Mål:

Å redusere omfanget av forsoøpling i kommunene

Hvordan ville vi oppnå dette målet?

- Forberedelse av nødvendige dokumenter
- Kartlegging av den generelle forsøplingssituasjonen i kommunene
- Prioritering av saker
- Planmessig tilsyn
- Saksbehandling

Dokumenter

Forberedelse av retningslinjer for behandling av forurensnings- og forsøplingssaker i BIR AS

- De sikrer lik saksbehandling i alle kommuner.
- Inneholder definisjoner og andre viktige bestemmelser angående saksbehandling.
- Disse ble sendt kommunene for vedtak i kommunestyret.

Kartlegging

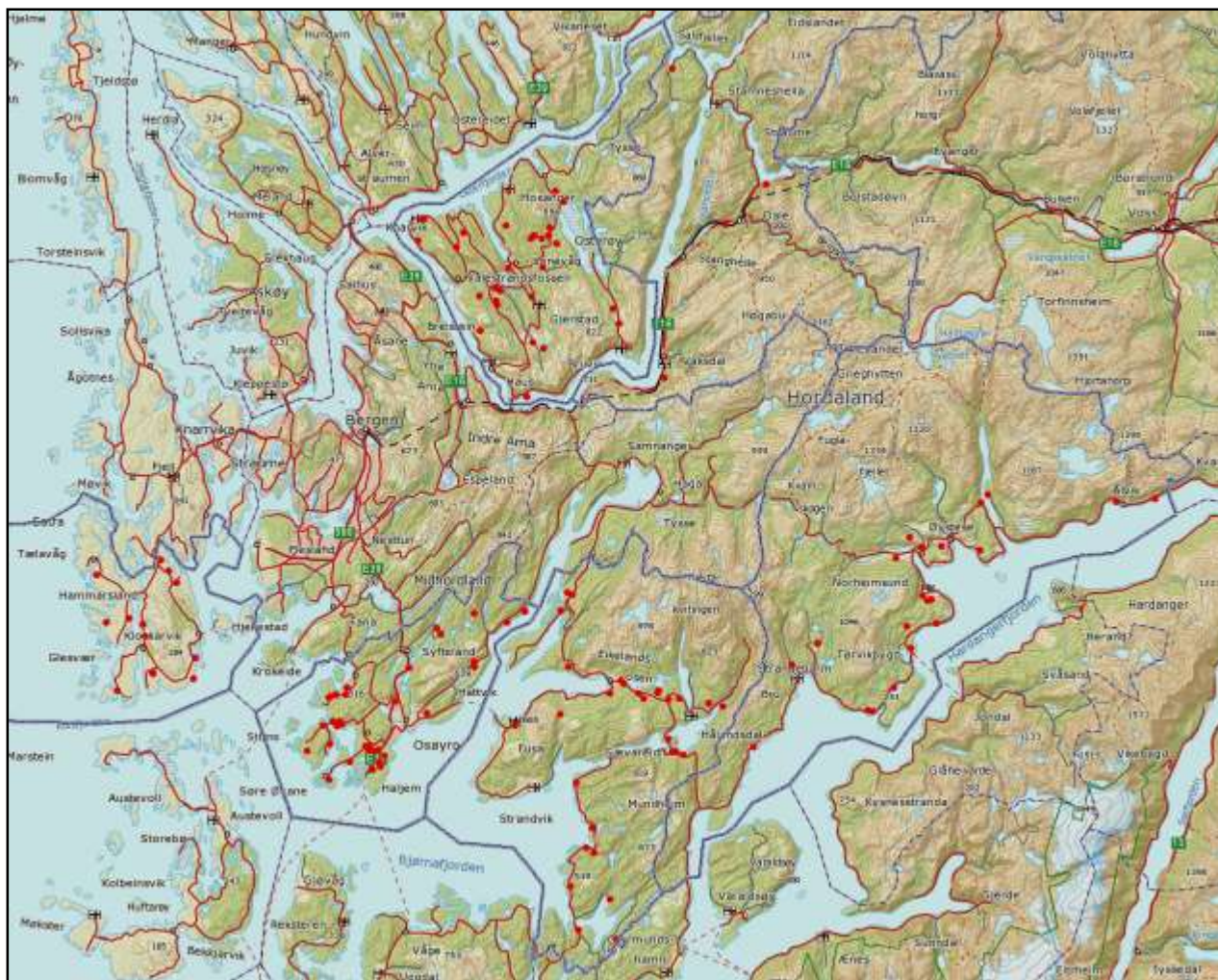

Flyfotoanalyse

- Enkel metode for å gjøre seg kjent med den generelle forsøplingssituasjonen i kommunene
- Flyfotoer tilgjengelige på www.seeiendom.no
- Kan kun identifisere store gjenstander (f.eks. bilvrak)
- Identifisert 190 steder med mulig forsøpling

Oversiktskart – mulig forsøpling etter flyfotoanalyse

Orienteringsturer

- Begynte i januar 2015
- Flere nye steder ble oppdaget under orienteringsturer
- Til sammen er over 300 steder blitt befart
- Forsøpling både i utmark og tettbygde områder

Prioritering

Forhold som øker sannsynligheten for at en sak prioriteres

- Forurensning fra virksomhet som ikke håndteres av andre myndigheter
- Forurensning som har skapt stor bekymring i befolkningen
- 5 eller flere avskiltede/ulovlig registrerte biler
- Bilvrak som er sterkt preget av forringelse
- Ulåste biler
- Vrak av større kjøretøy eller maskiner
- Bildeler
- Bygningsavfall som kan inneholde miljøgifter
- Større mengder elektronikk
- Kasserte hvitevarer, spesielt kjøleskap
- Kjemikaliebeholdere, sprayflasker
- Avfall som med stor sannsynlighet kan føre til skade på barn
- Forurensning i nærhet av brønner, vassdrag, barnehager og skoler

Forhold som reduserer sannsynligheten for at en sak prioriteres

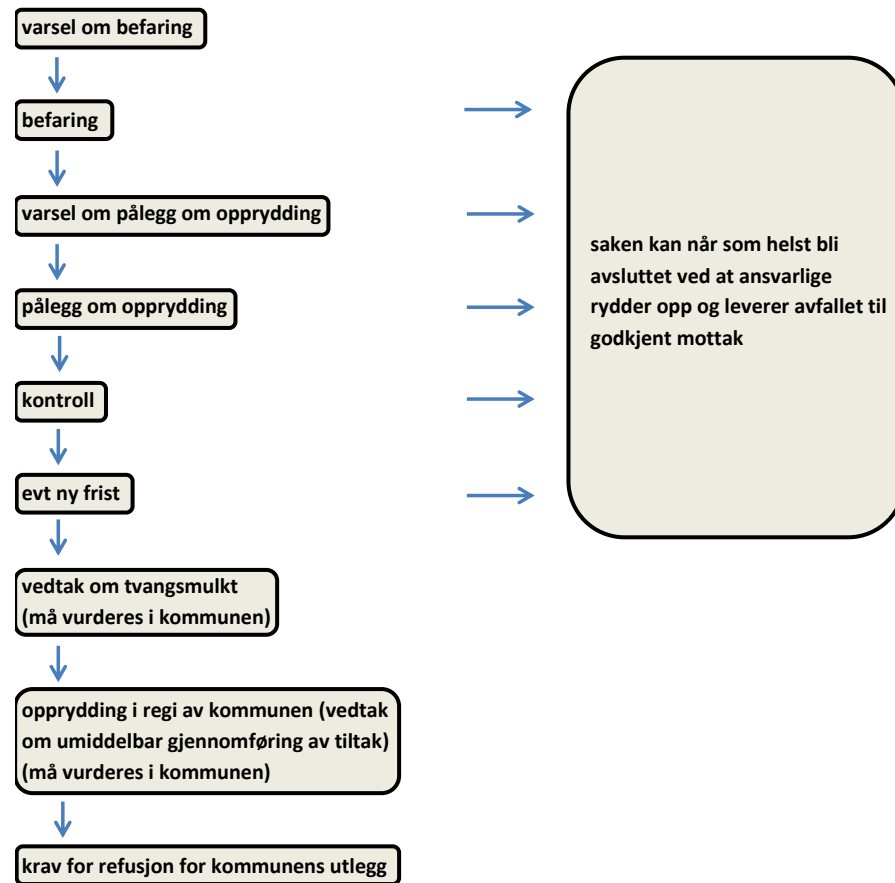
- Hageavfall
- Rent trevirke
- Rent metall
- Stein, grus
- Bilvrak som er lagret under presenning og på fast dekke
- Bildekk
- Bygningsmaterialer som er lagret for fremtidig bruk

Befaringer

- Gjennomføres etter varsel
- Som regel er det 2 tilsynspersoner
- Rett til å klage over beslutningen om å foreta en befaring
- Over 260 varslet befaringer siden februar 2015

Saksgang

Erfaringer

- «Skrotnisser»
- Bilvrak
- Bilentusiaster (hobby)
- Gamle jordbruks- og landbruksmaskiner
- Forsøpling langs veier og i skoger

Status per 31. desember 2018

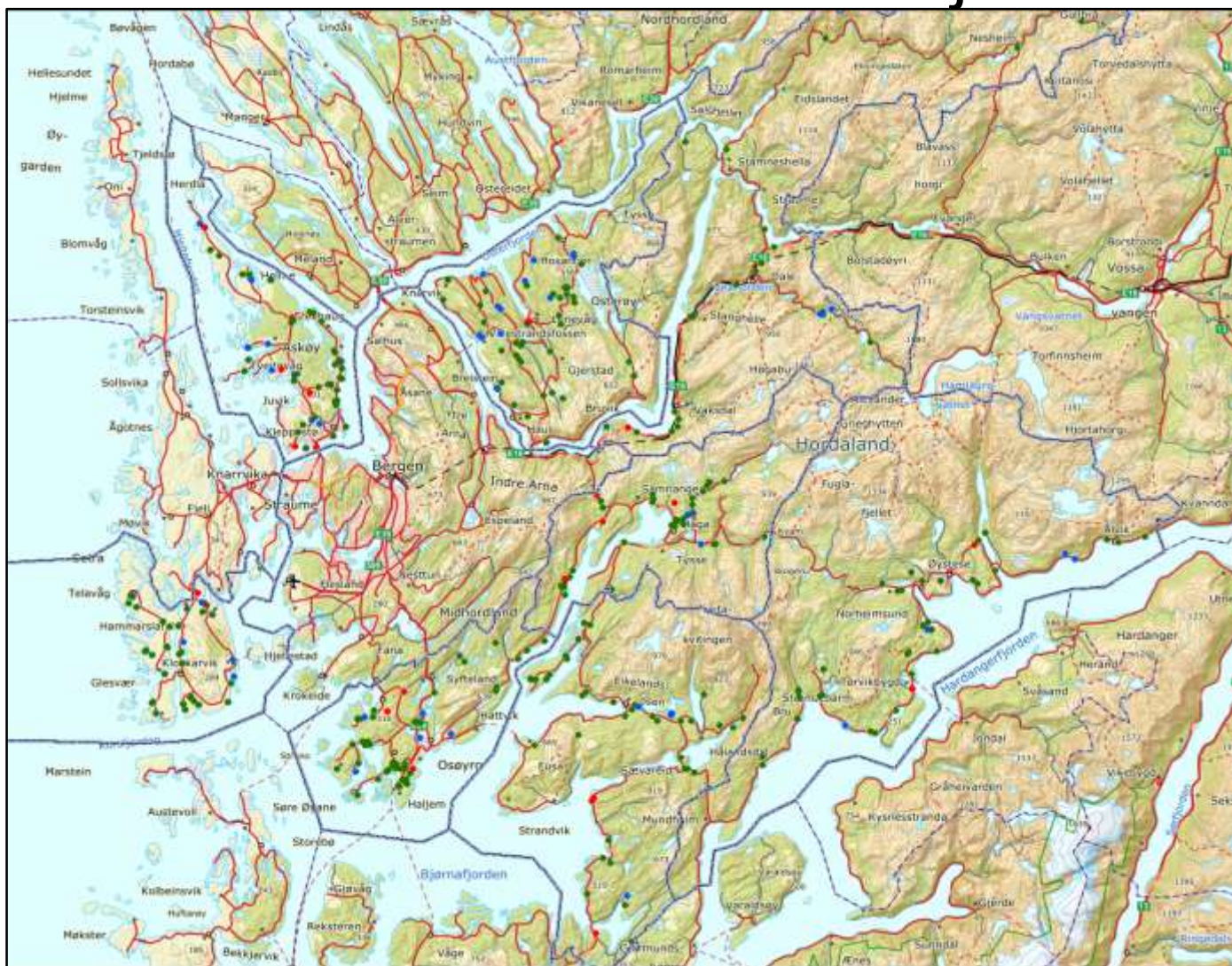
Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttet saker	Antall klagesaker
1. januar 2015	133	0	0	0	0	0
31. desember 2018	358	265	118	13	282	1

Som et resultat av den gjennomførte tilsynsaktiviteten har vi registrert at det er fjernet:

- ca. 150 bilvrak
- ca. 20 maskinvrak
- store mengder bildeler, skrap og avfall

Oversiktskart – nåværende situasjon:

● - saker til oppfølging

● - avsluttede saker

● - pågående saker

Vanskelige saker

- I hver kommune finner vi folk som skaper problemer
- Vanligvis 2-3 saker i hver kommune
- Årsaker:
 - motstand
 - dårlig økonomi
 - store mengder avfall

Før og nå:

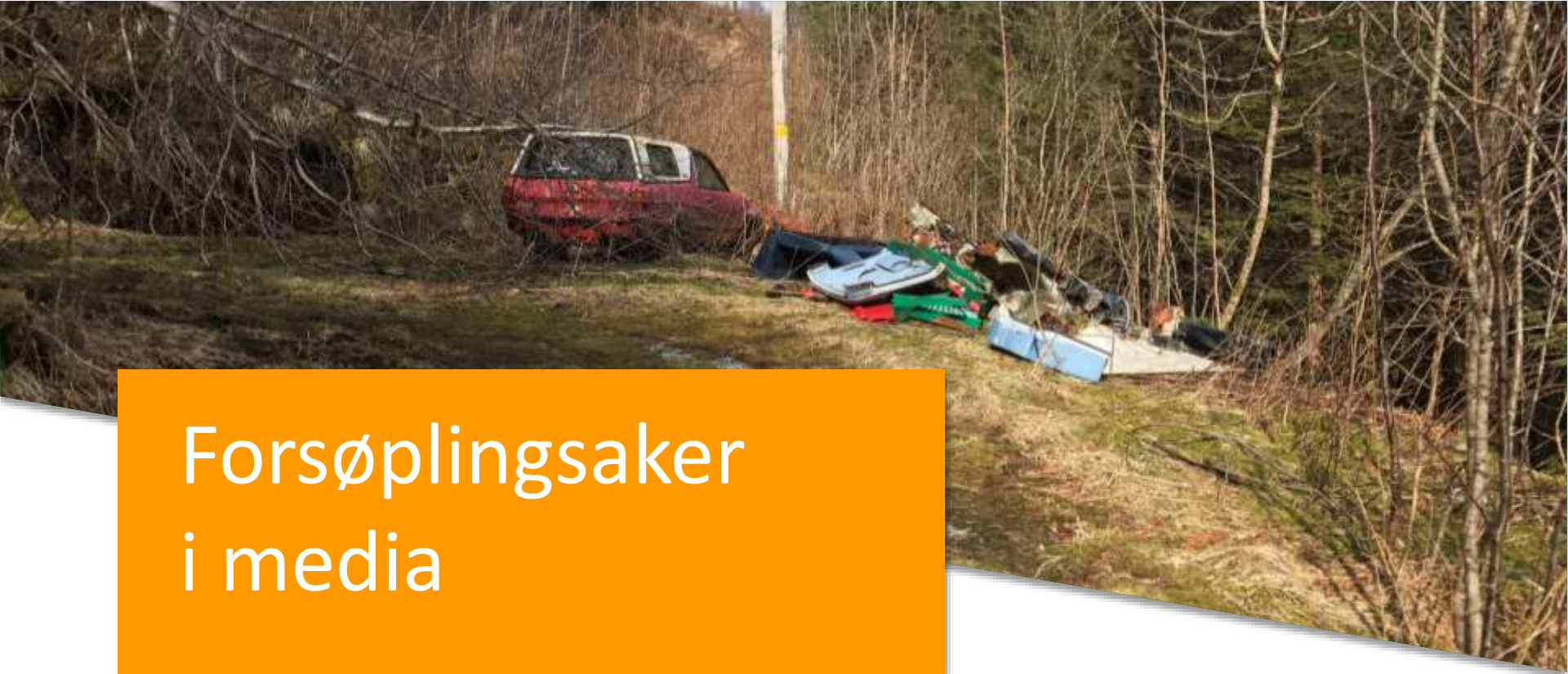

Takk for meg!

Forsøplingsaker i media

ÅRSMØTEKONFERANSE ULSTEINVIK 3.- 4. APRIL
2019
AVFALLSFORUM MØRE OG ROMSDAL
V/TINA SKUDAL, BIR AS

Tre mål med presseoppslag i lokalavisene:

- få tips om forurensing og forsoøpling i kommunen
- informere om vårt arbeid til innbyggere og BIRs eierkommuner
- sette ny miljøstandard i kommunene

En innkjørsel til irritasjon!

Et hus i et nabolag der det bor mange barn. Naboer reagerer – slik vil de ikke ha det rundt seg!

Noen tar seg veldig godt til rette langt utenfor egen eiendom og tingene deres preger nabolaget.

Villfylli

- Stadig mindre aksept for synlig forsøpling
- Økt bekymring for miljøgifter og mikroplast
- Økt krav om at noen må gjøre noe
- Det er i dag mulig å bli kvitt avfall uten store kostnader
- De som forsøpler naturen sees mer og mer som en gnitalus som belaster fellesskapet

A photograph showing a large, messy pile of discarded items in a wooded area. The waste includes a green metal cabinet, a blue plastic container, a red metal object, a yellow container, a black metal frame, and various pieces of wood, metal, and plastic. The background shows bare trees and a forest floor covered in dry leaves and twigs.

Det er lettere å kaste
fra seg avfall på et sted
der som allerede er
forsøplet. Gamle
villfyllinger blir tilført
nytt boss.

Skrotnisser

- og rotekopper!

Tok en kjapp en...

Brenning av avfall

- Tradisjonell avfallsløsning
- Bossbrenning er ulovlig
- Folk er redd for brann og noen plages av røyk

Bil- og vrakeiere

- En egen rase som kun består av hanndyr
- De har alltid plass til flere biler og vrak
- Alltid optimistisk i forhold til fremtidig bruk og reparasjon
- Plass er en ukjent begrensning
- Ser seg gjerne rundt for å gjøre flere varp
- Er skråsikre på at deres biler ikke forurensrer miljøet

Rundt vrak og gamle biler lagres
det ofte annet avfall, som oljer
og drivstoff. Her er det synlig avrenning
av miljøgifter.

Gammel
kjærlighet ruster...

Forlengs glemt av
eier,
men vraket plager
nå

**KLEPPSVIK
& SØNN**
Kontorbygning, 1. etasje
1115 Oslo
Telefon: 022 44 44 44
E-post: info@kleppsvik.no
www.kleppsvik.no

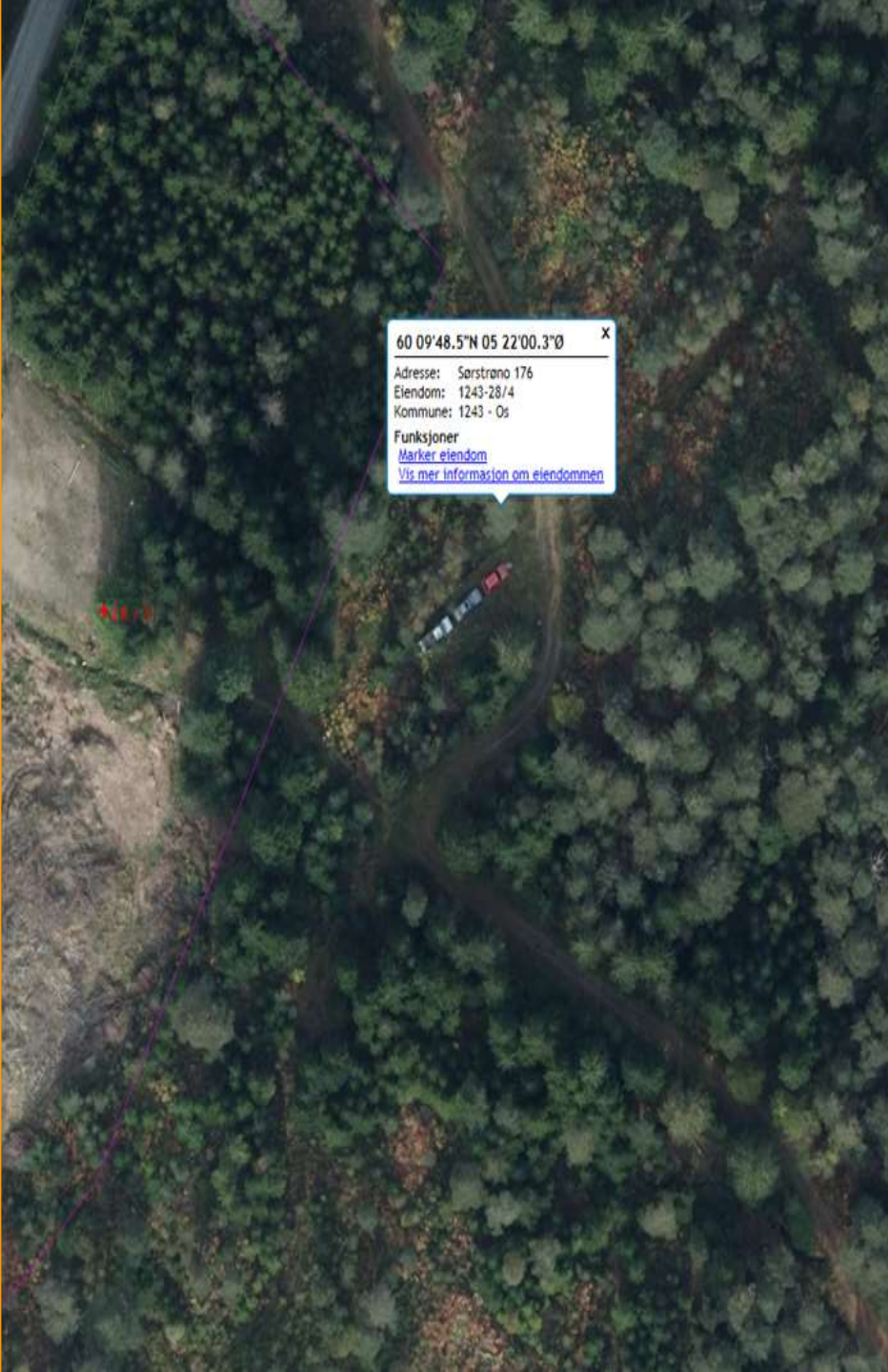
Alle journalister ønsker lokal vinkling med lokale bilder av lokale forsøplinger. Det har vært stor interesse og fin respons på våre henvendelser.

Vi har lært underveis og sender nå bilder med lite bakgrunn, hus og terreng kan gi mye informasjon til kjentfolk.

Vi er mer nøye med å gi pressen anonyme bilder med fokus på forsøplingen for ikke å henge ut enkeltpersoner, og ber gjerne journalisten se etter kjennetegn i bildene.

Journalister kan være med på generelle orienteringsturer, ikke på befaringer.

Et samarbeid der BIR på vegne av medlemskommunene får kontroll på ulovlige avfallsplasser på privat og offentlig grunn.

Folk i andre kommuner i Hordaland tar kontakt, deriblant mange fra Bergen. Sogn, Ålesundsområdet, ord-Norge

Oppsummert er prosjektet møtt med stor interesse.

Mange har spurt om fremgangsmåte (luftfoto) og fått råd basert på erfaringene vi har gjort oss.

Stadig nye erfaringer høstes. Nå sendes BIRs første saker over til Statens Innkrevnings-sentral og vi må etablere rutiner for å sikre at det formelle utføres riktig.

Askøy:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
3. juli 2017	39	0	0	0	0	0
31. desember 2017	49	0	0	0	15	0
31. desember 2018	58	31	7	0	41	0

Fusa:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
1. januar 2015	30	0	0	0	0	0
31. desember 2017	45	33	18	1	35	0
31. desember 2018	47	40	22	1	37	0

Kvern:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
1. januar 2015	21	0	0	0	0	0
31. desember 2017	39	27	11	1	31	0
31. desember 2018	42	33	11	1	36	0

Os:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
1. januar 2015	35	0	0	0	0	0
31. desember 2017	48	29	15	0	38	0
31. desember 2018	51	37	16	2	42	0

Osterøy:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
1. januar 2015	29	0	0	0	0	0
31. desember 2017	48	34	19	1	32	1
31. desember 2018	52	47	23	2	38	1

Samnanger:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
18. april 2016	21	0	0	0	0	0
31. desember 2017	42	20	17	2	28	0
31. desember 2018	42	24	18	4	34	0

Sund:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
1. januar 2015	14	0	0	0	0	0
31. desember 2017	40	23	11	0	26	0
31. desember 2018	41	31	12	1	33	0

Vaksdal:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
1. januar 2015	4	0	0	0	0	0
31. desember 2017	22	17	8	1	16	0
31. desember 2018	25	22	9	2	21	0

Til sammen:

Dato	Antall lokaliteter	Antall befaringer (etter varsel)	Antall varsler om pålegg om opprydding	Antall vedtak om pålegg om opprydding	Antall avsluttede saker	Antall klagesaker
1. januar 2015	133*	0	0	0	0	0
31. desember 2017	333	183	99	6	221	1
31. desember 2018	358	265	118	13	282	1
Nye i 2018:	25	82	19	7	61	0

Den ene klagesaken ble behandlet av Osterøy kommune og avgjørelsen samsvarte med vår innstilling.

Dumpa eit lastebillass med skrot: – Har ein mistenkt

Avfall på avveie. Ved ei lita lomma, mellom Russevik og Mjånes, vart det dumpa eit stort lass med bus søndag. (Foto: Knut Rønne)

➤ Søndag kveld vart eit lastebillass med bus dumpa mellom Russevik og Mjånes i Fusa. – Personen som har tømt ut buset, vil bli meldt for forholdet.

TIPS: TIPS@fusa.no 488 86 310

17.12.2018 kl. 14:03 (Oppdatert 17.12.2018 kl. 14:03)

Camilla Kvanne
Tlf. 924 90 651

Det seier politioverbetjent i Fusa og Tynes lensmannsdistrikt, Anders Opsahl.

– Vi har teile tak i vitneopplysningar frå staden. Vi har ein mistenkt i saka, seier Opsahl.

Glenn Kenneth Herne la ut fleire bilete av buset på Facebook-sida Kvardagsprat i Fusa, søndag kveld.

Realisjonen lét ikkje venta på seg. Fleire gav uttrykk for at dei syntest handlinga var svært korttenkt, spesielt med tanke på at dei ligg ein gjenvinningsstasjon ikkje langt frå staden.

– Eg trur mange er forskreidda. Det er ikkje små mengder det er snakk om. Folk er ikkje vane med å sjå slikt, seier Herne til Os og FusaPosten.

Hans Bjarte Auststad køyrde forbi staden der buset er dumpa, like før klokka 19 søndag. Han såg ein lastebil som rygga ut frå lomma i vegen.

– Eg syntest det var ein merkeleg stad å snu, seier han.

– Større problem tidlegare

Fusa kommune er miljømynde. Det betyr at det er kommunen som må melda saka til politiet.

– Vi lagar ei melding, og så må kommunen oppretthalda ho, seier Opsahl.

Ifølge forurensningslova §79 kan ulovleg handtering av avfall straffast med bøter eller fengsel inntil 3 månader.

– Er dette eit stort problem i Fusa?

– Nei, det var nok eit større problem tidlegare. No har vi gode gjenvinningsstasjonar der fusingane har høve til å levera avfall. Tidlegare var det faste plassar der folk tømte bus regelmessig, fortel politioverbetjenten.

camilla.kvanne@fusa.no

Meiner å ha funne den skuldige

Har hørt avlyg. Søndag kveld 18. desember, vart eit lastebillass med bus dumpa mellom Russevik og Mjånes i Fusa. Politiet meiner å vite kven som er skuldig. (Foto: Knut Rønne)

➤ Eit lastebillass med bus blei dumpa i Fusa 18. desember. Politiet meiner at dei veit kven som har gjort det.

14.12.2018 kl. 12:38 (Oppdatert 14.12.2018 kl. 12:38)

TIPS: TIPS@fusa.no 488 86 310

bjartne@fusa.no

– Vi har gode spor og går etter. Eg kan ikkje gå i detalj om kvifor vi meiner å ha rett person i saka. Vedkomande seier at dei har gjort det. No må vi berre bevisa loven som har skuld i dette, fortel politioverbetjent i Fusa, John Antonio Krinnesland.

LES OGSÅ

Dumpa eit lastebillass med skrot: – Har ein mistenkt

Ikkje heimehøyrende i Fusa

Søndag kveld 18. desember vart eit lastebillass med bus dumpa mellom Russevik og Mjånes i Fusa. Hans Bjarte Auststad køyrde forbi staden der buset er dumpa, like før klokka 19 søndag. Han såg ein lastebil som rygga ut frå lomma i vegen.

– Eg tenkte at det var ein merkeleg stad å snu, sa han til avisa dagen etter.

Ifølge forurensningslova §79 kan ulovleg handtering av avfall straffast med bøter eller fengsel inntil 3 månader.

– Vedkomande som har status som mistenkt i saka, er han frå Fusa?

– Nei, han er ikkje heimehøyrende i distriktet, seier Krinnesland.

Ordføreren er trekt: – Det bosset skal vekk – no!

Et foto fra kvåle. Ordføreren Atle Kvåle i eit møte med styret i BIR som er lagd 10.12.2018. Kvåle er i saka om det er oppgitt oppgaver på Baldersheim, som er ei skule. (Foto: Kåle)

Atle Kvåle som blei dumpa mellom Russenveia og Mjånes har fått liggje saken for jul, er for dårlig, meiner ordførar Atle Kvåle.

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

BIR om bosset på Baldersheim: – Det er ikkje vår oppgåve å rydda opp

Lagg der framleis: Bosset som blei dumpa 16. desember på Baldersheim. Lagg der framleis. Tina Skudal i BIR seier at dei må halda seg til reglar og at dei må koma til boten i saka. (Foto: Kåle/Kvåle/Benjamin Supren Olsen)

16. desember i fjor blei det dumpa boss langs vegen i Fusa. Framleis er ingenting gjort på staden.

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

Tina Skudal i BIR fortel at lova si leverer målar sakte. Dei må halda seg til reglar, men det er uansett ikkje BIR sitt ansvar å rydda opp.

– Det er dei som er skuldige i dumpa og forureining som i første omgang har eit ansvar for å rydda opp. Skulle ein ikkje finna ut kven det er, fell ansvaret på grunneigar, seier Skudal.

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

LES OGSÅ: Ordførar Kvåle har fått nok

Ordføreren er trekt: – Det bosset skal vekk – no!

– Men vi har aldri måtte gå så langt som å krevja dagsmullet.

Ordførar i Fusa, Atle Kvåle, seier at bosset skal vekk – no. Då kan det sjå ut til at kommunen sjølv må ta ansvar og rydda, eller så må dei venta til etterforskinga er over.

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

– Saka er no ei politisk, og vi er spent på om det vil gje auka effektivitet og gjennomslagskraft, eller om vi må venta på etterforskning og avgjerder. Det er fyste gongen vi samarbeider med politi om ein forseiling. Det er bra at politiet tek slike saker på alvor, seier Skudal og legg til:

– Men uansett skal BIR prioritere saka. Eg forstår godt at folk reagerer når dei ser ein heim med idele og leikar frå barn liggja slengt. Ein undrar seg jo over kva som ligg bak ein slik handling. Det ser ikkje bra ut. Vi skal gjera vårt for å hjelpe. Vi set korte fristar i saka og håper at politiet i dag vil bekræfte kven som har forseila, for då er vi i gong med å løysa saka. Forureinarar må få ein moglegheit til å gjera rett før vi grip inn, det er jo stor kostnader knytt til opprydding og avfallsbehandling vidare.

Politiet fortalde til Os & Fusa-posten torsdag at dei ikkje er noko nytt i saka.

LES OGSÅ: [TIPS@osogfusa.no#48 90 30](#)

— I Fusa har ei søppelfylling blitt ein turistattraksjon

Endelig tilbake i salongen: Veronika Wilhelmssen reiser seg gullstolte etter årsring, ønsket som FAU-lær i Hegglandsdalen mødet Eivind Rosvold er kjent som sjølvstøtt DJ Fusa. (Foto: Sine Kvalseth)

– Bortskjemte drittunger, seier Eivind Rosvold når han vert spurt kva han synest om folk som ikkje tikar fisk.

22.01.2018 kl 14:51 Oppdatert 22.01.2018 kl 15:03

Anne Marie
Aasen Heggseth
Tlf 665 89 739

Det er reine ord for pengane når Eivind Rosvold, aka DJ Fusa, og Veronika Wilhelmssen, FAU-direktørane frå Hegglandsdalen, stiller opp i Kvinneforeningens aller fyrste Bygghelst.

– I Fusa treng vi tidde hundeposar. Vi har så mykje plass at hundane drit overalt. Vi har til og med ei søppelfylling som har blitt ein turistattraksjon, seier Rosvold.

LES OGSÅ

Premiere på Bygghelst: God, gammaldags skitprat om bortskjemte drifunger, vegetarianar og dokastar

I dagens episode drøftar Bygghelst korleis ein kan sleppa unna å eta fisk med æra i behald og leva ein gjer om ein like ein vegetarianar, eller til og med ein veganer, på middagshesak.

Du får også ei grei innføring i hundehesj-handtering og bruk av dokast på offentlege toalett.

TIPS tips@osogfusa.no 488 95 310

Tok ansvar og fjerna bosset

Ryddes søndag: BIR sine huset var på plass i Fusa for å rydde bort bosset ved Russavika. (Foto: Kjetil Rønne)

– Lasset med boss som nokon dumpa i midten av desember blei endeleg rydda bort søndag.

29.01.2018 kl 08:12 Oppdatert 29.01.2018 kl 08:20

Benjamin Engen
Ordn
Tlf 851 83 381

Før helga var ordførar i Fusa, Atle Kvåle, klar på at **bosset skal velde snarast**. Sidan 16. desember har eit **lastebil-lass med boss** fått ligga rett ved vegen ved Russavika på Baldersheim. Politiet meiner å vita **loven som står bak**, men framleis er ingen tatt for ugjerninga. BIR har sine lovar og reglar å halda seg til, og så før helga at det tidde var **deiira ansvar å rydda**. No har dei likevel gjort det. Søndag jobba tre frivillige dugnad i Fusa. Kommunikasjonssjefen Tina Skudal fekk med seg kollegaene Ståle og Petter. Det har ikkje lundest Os & Fusaposten å få kontakt med Skudal i BIR.

LES OGSÅ

Ferureining: BIR må jobba meir med fusiane enn osingane

På Facebook talde ordførar Atle Kvåle BIR.

– Etter dialog mellom ordførar, BIR og politiet, er bosset langs vegen ved Russavika på Baldersheim fjerna. Tusen takk til BIR v/Tina Skudal for godt samarbeid, skriv ordføraren.

benjamin@osogfusa.no

Verkane på
Kvittingen
i
Samnanger

Gamle villfyllinger
tiltrekker seg nytt
avfall...

Vi setter en ny
standard i
kommunen for
forsøpling.

Selv bare litt boss kan gjøre stor skade på natur og dyr
Få det vekk!